

лжкатушения, мисъльта му най-послѣ откриваше истината. Извѣршениятъ грѣхъ бѣше непростимъ и тежкъ. Живитѣ нѣмаше да му простятъ, противъ него бѣше и паметъта на покойниците. „Слушай добрѣ“, казваше приживѣ баша му, „азъ мога и отъ гроба си да те прокълна!“ И той щѣше да направи това. Противъ него бѣха всички. Той оставаше самъ, прокълнатъ и отвергнатъ, беззащитенъ и слабъ срѣщу справедливия и страшенъ гнѣвъ на Бога. Той прощава много, много тѣрпи. Но има грѣхове, за които възмездието никога не закъснява. Суевѣрниятъ страхъ не бѣше чуждъ на Гроздана. Той се събуди у него съ всичката си сила и, подклажданъ отъ уязвената му съвѣсть, хвѣрляще го въ нетърпими болки, рисуваше прѣдъ него поразителни и страховити картини. Обзе го малодушие и слабостъ. Той повѣрва, че прѣстѣплението му е открыто, че още утрѣ всѣки можеше да го посочи съ прѣстъ и да каже: „той е!“. Една рѣка, по силна отъ човѣшката, щѣше да го залови и обуздае за всѣкога.

Отново той почна да приповтаря въ ума си кое какъ бѣше станало. Искаше да намѣри нѣщо, което да изкупи и намали поне малко вината му. Но той бѣше много изморенъ, мислитѣ му се кѣсаха и се обѣркваха. Единъ путь оставаше ясенъ и открилъ прѣдъ него: да бѣга. Севендишката гора бѣше близо до Люляково и отъ тамъ до границата е само на една крачка. Грозданъ познаваше мѣстностъта най-добрѣ. Има една пѣтека, която започва отъ Герганинъ-гробъ, спуша се и завива надолу изъ дола. Гората тамъ е гѣста, клонетѣ на дѣрветата се прѣплитатъ, хвѣрлятъ зеленикава и хладна сѣнка и пѣтеката върви като изъ нѣкоя пещера. Жива душа не се вижда, ни човѣкъ, ни звѣръ. Но ето гората се свѣршува и широка поляна се открива. Наблизо пасатъ говеда, нагазили въ гѣста и висока трѣва. Чия е тая чѣрда и нѣма ли да го познае говедарътъ? Грозданъ иска да се повѣрне и